

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۱۱/۱۲

سید عظیم حسینی

نگاهی بر سازمان همکاری های اقتصادی منطقه ئی - قسمت دوم

توافقنامه های سازمان ایکو:

سازمان ایکو تاکنون چندین توافقنامه مهم را در زمینه های مختلف امضا کرده است. از جمله این توافقنامه ها می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- توافقنامه ایجاد منطقه آزاد تجاری بین کشورهای عضو
- توافقنامه همکاری های اقتصادی بین کشورهای عضو
- توافقنامه همکاری های فرهنگی بین کشورهای عضو
- توافقنامه همکاری های علمی و فناوری بین کشورهای عضو
- توافقنامه همکاری های در زمینه انرژی بین کشورهای عضو
- توافقنامه همکاری های در زمینه حمل و نقل بین کشورهای عضو
- توافقنامه همکاری های در زمینه زیرساخت ها بین کشورهای عضو

در سال های اخیر، سازمان ایکو اقدامات مختلفی را در راستای تحقق اهداف خود انجام داده است. از جمله این اقدامات می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- توسعه همکاری های اقتصادی و تجاری بین کشورهای عضو
- افزایش همکاری های فرهنگی و علمی بین کشورهای عضو
- افزایش همکاری های در زمینه های انرژی، حمل و نقل و زیرساخت ها

د پانو شمیره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ

شاخص‌های اقتصادی کشورهای عضو ایکو سال 2022 (بانک جهانی):

کشور	مساحت (کیلومتر مربع)	جمعیت (میلیون نفر)	تولید ناخالص داخلی (میلیارد دلار امریکا)	درآمد سرانه (دلار امریکا)
ایران	1,648,19	84.0	442.4	5,265
افغانستان	652,230	39.2	20.2	517
ترکیه	785.3	84.3	828.2	9,850
پاکستان	881.9	220.8	330.1	1,540
تاجیکستان	143,100	9.6	7.5	783
ازبکستان	433.8	34.5	55.5	1,608
ترکمنستان	491.5	6.1	48.2	800
آذربایجان	86,600	10.2	48.8	4,762
قزاقستان	2,724,9	19.1	186.1	9,740
قرقیزستان	199,9	6.6	12.2	1,820
مجموع کشو های عضو ایکو	8224	293.81	1,447.7	5,074
مجموع جهان	510072	7600	94,233	11,776
فیصدی شاخص های ایکو در	% 1.6	% 3.85	%1.54	% 43

د پانوی شمیره: له 2 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلېکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

مقایسه با جهان

در مجموع، کشورهای عضو ایکو حدود 1.6 درصد از مساحت جهان، 3.85 درصد از جمعیت جهان و حدود 1.54 درصد از تولید ناخالص داخلی جهان را به خود اختصاص داده‌اند. اوسط درآمد سرانه کشورهای عضو ایکو حدود 43 درصد از اوسط درآمد سرانه جهانی است.

بر اساس این جدول، قزاقستان و ایران بالاترین بزرگترین کشورهای عضو ایکو از نظر مساحت و پاکستان از لحاظ جمعیت است. ترکیه نیز از نظر تولید ناخالص داخلی و درآمد سرانه در رتبه اول قرار دارد، افغانستان با داشتن 517 دالر سرانه در آخر جدول ایکو قرار دارد. این آمار نشان می‌دهد که کشورهای عضو ایکو از نظر اقتصادی نسبتاً کوچک هستند، اما ظرفیت‌های بالایی برای رشد و توسعه دارند.

ذخایر نفت و گاز در ساحت ایکو:

سازمان ایکو دارای ذخایر قابل توجهی از نفت و گاز است. بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، در سال 2022، اعضای ایکو دارای ۱۵ درصد از ذخایر نفت جهان و 24 درصد از ذخایر گاز جهان بودند.

کشورهای عضو ایکو با ذخایر قابل توجه نفت و گاز عبارتند از:

- ایران دارای بزرگترین ذخایر نفت و گاز در منطقه ایکو است. این کشور دارای 158 میلیارد بشکه نفت و 340 تریلیون فوت مکعب گاز است.
- قزاقستان دارای دومین ذخایر نفت و سومین ذخایر گاز در منطقه ایکو است. این کشور دارای 38 میلیارد بشکه نفت و 30 تریلیون فوت مکعب گاز است.
- ترکمنستان دارای سومین ذخایر نفت و دومین ذخایر گاز در منطقه ایکو است. این کشور دارای 27 میلیارد بشکه نفت و 175 تریلیون فوت مکعب گاز است.
- افغانستان نیز دارای ذخایر نفت و گاز می‌باشد. این ذخایر در حوضه‌های نفت و گاز افغان تاجیک، آمودریا، هلمند-کتواز و هرات قرار دارند. حوضه افغان تاجیک و آمودریا که در شمال افغان ستان قرار دارند، بزرگترین حوضه های نفت و گاز این کشور است و دارای ذخایر قابل توجهی از نفت و گاز است. ذخایر نفت و گاز افغانستان می‌تواند نقش مهمی در توسعه اقتصادی این کشور ایفا کند. با توسعه این صنایع، افغانستان می‌تواند درآمدهای قابل توجهی از صادرات نفت و گاز کسب کند و به بهبود وضعیت اقتصادی خود کمک کند. نفت و گاز در افغانستان، در حدود

1.8 میلیارد بشکه نفت خام و 700 و یا 3000 میلیارد مترمکعب گاز طبیعی و 562 میلیون بشکه گاز مایع وجود دارد. میزان نفت و گاز افغانستان از بسیاری از کشورهای صادرکننده نفت و گاز چون جمهوری آذربایجان و ازبکستان بیشتر است، این کشور می‌تواند نیازهای داخلی خود را به طور کامل از منابع داخلی تامین کند و حتی به یک صادرکننده نفت و گاز تبدیل شود. این ذخایر تا به حال دست ناخورده باقیمانده اند.

• ایکو تلاش می‌کند تا با ایجاد همکاری‌های منطقه‌ای، زمینه توسعه صنایع نفت و گاز را در کشورهای عضو فراهم کند. این سازمان در این زمینه اقداماتی مانند زیرساخت‌سازی، سرمایه‌گذاری و آموزش را انجام می‌دهد.

با توسعه صنایع نفت و گاز، افغانستان می‌تواند به یک بازیگر مهم در بازار انرژی منطقه تبدیل شود. این امر می‌تواند به بهبود وضعیت اقتصادی افغانستان و افزایش نفوذ این کشور در منطقه کمک کند.

با توجه به جدول 1، می‌توان نتیجه گرفت که کشورهای ایران، ترکیه، پاکستان، قزاقستان و ازبکستان از نظر نرخ رشد اقتصادی در وضعیت نسبتاً خوبی قرار دارند. این کشورها در سال 2022 رشد اقتصادی مثبتی را تجربه کرده اند.

تاجیکستان، قرقیزستان و آذربایجان نیز از نظر نرخ رشد اقتصادی در وضعیت کمتر مطلوبی قرار دارند. این کشورها در سال 2022 رشد اقتصادی کمتری را نسبت به کشورهای دیگر تجربه کرده اند، چیزیکه در مورد افغانستان نمیتوان اظهار نمود.

برای بهبود شاخص های اقتصادی کشورهای عضو ایکو، می‌توان اقدامات زیر را انجام داد:

- افزایش سرمایه گذاری در بخش های تولیدی می‌تواند به افزایش تولید ناخالص داخلی و تولید ناخالص داخلی سرانه کمک کند.
- توسعه زیرساخت ها می‌تواند به بهبود تجارت و سرمایه گذاری در کشورهای عضو ایکو کمک کند.
- آموزش نیروی کار می‌تواند به افزایش بهره وری و تولید در کشورهای عضو ایکو کمک کند.
- کاهش فقر و نابرابری می‌تواند به بهبود رفاه اقتصادی در کشورهای عضو ایکو کمک کند.

با انجام این اقدامات، می توان شاخص های اقتصادی کشورهای عضو ایکو را بهبود بخشید و زمینه را برای رشد اقتصادی پایدار در این کشورها فراهم کرد. ادامه دارد

د پانوی شمیره: له 5 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلېکنې د لېکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ